

Hantera asfalt och tjärasfalt

Vid hantering, återvinning eller återanvändning av asfalt måste man vara uppmärksam på förekomst av äldre tjärhaltig asfalt som innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen.

I vägar och andra asfalterade ytor kan det förekomma äldre asfaltlager med stenkolstjära, (så kallad tjärasfalt) och/eller tjärindränkt bärlager/makadam. Stenkolstjära innehåller höga halter PAH, polyaromatiska kolväten, som är miljö- och hälsoskadliga. Flera PAH:er klassas som cancerframkallande. Asfalt som innehåller tjära ska hanteras med restriktioner.

Vid misstanke om att det är tjärasfalt ska provtagning göras. Analys görs av 16-PAH. Om halten 16-PAH är över 70 ppm bedöms asfalten innehålla stenkolstjära. Vid arbeten med asfalt lagd före 1975 bör provtagning av PAH alltid göras. Provtagning på underliggande jordlager kan också behöva göras.

Vid upptäckt av tjärasfalt ska miljöförvaltningen genast informeras, enligt uppsyningskyldigheten i miljöbalkens 10 kap (11§).

Uppbruten asfalt och tjärasfalt är generellt att se som avfall och ska omhändertas på godkänt sätt. Vanlig asfalt används i första hand till produktion av ny asfalt. Tjärasfalt kan däremot inte användas för asfaltstillverkning. Uppbruten asfalt som innehåller stenkolstjära över 0,1 procent (1 000 ppm) bedöms som farligt avfall

Vanlig asfalt

Asfalt med 16-PAH < 70 ppm bedöms vara fri från stenkolstjära.

Även återanvändning av uppbruten/krossad asfalt med lågt PAH- innehåll kan vara anmälningspliktig verksamhet om det finns risk för förorenings-spridning. Asfalt bör främst återanvändas i konstruktion av väg, parkering etc. Uppbruten/krossad asfalt ska inte användas för markutfyllnad eller inom känsliga områden, till exempel inne i bostadsområden, naturområden, vattenskyddsområden etc. Läs mer i faktablad; Utfyllnad av mark - råd och regler.

Tjärasfalt

Hantering och återanvändning

I trafikprojekt kan det finnas det möjlighet att återanvända tjärasfalt i vägkonstruktionen inom mindre känsliga områden. Tjärasfalt får inte återanvändas inom vattenskyddsområden. Tjärasfalt med halter över 1000 ppm får inte återanvändas.

All hantering och eventuell återanvändning av tjärasfalt ska ske i samråd med miljöförvaltningen.

I Göteborg görs bedömning av möjlighet till återanvändning av tjärasfalt utifrån Miljösamverkan Västra Götalands vägledning i rapport Hantering av schaktmassor (april 2010). Bedömningen baseras också på de riktlinjer för trafikprojekt som tidigare tagits fram av väghållare och miljökontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö, vilka även omfattar provtagning, analyser, återanvändning och rapportering.

Provtagning och analys

- I fält kan man bestämma om det är tjärasfalt eller inte med hjälp av vit märkfärg och UV-lampa. Asfalten sprayas med färg och belyses. Finns det tjära ger UV-lampan en färgförändring (gul).

- Om metoden indikerar att det är tjärasfalt ska provet analyseras. Analys sker av 16-PAH.
- Vid planerade projekt görs provtagning med borrkärna, genom alla bundna lager. I Göteborg ska ett prov tas per 100 m eller 1 500 m², dock minst två prover. Det kan finnas anledning att analysera enskilda lager om vägen består av olika asfaltsskikt med och utan tjära.
- Provtagning kan också göras på riven asfalt på mellanupp-lag och då ska ett prov tas per 300 ton eller 150 m³, dock minst två prov.

Trafikprojekt – riktlinjer för återanvändning

1000 ppm 16-PAH, bedöms som farligt avfall. Materialet fraktas till klass 1 deponi för vidare hantering eller till anläggning som är tillståndsprövad för till exempel behandling eller återvinning.

300 - < 1000 ppm 16-PAH, återanvändning i vägkonstruktion inom trafikprojekt som bundet eller o bundet bärlager/förstärkningslager under ny asfaltsbeläggning, ovan grundvattenytan. Ej inom eller i anslutning till känsliga områden. Samråd med miljöförvaltningen. Anmälan krävs.

70 - < 300 ppm 16-PAH, återanvändning i vägkonstruktion inom trafikprojekt som bundet eller obundet bärlager/förstärkningslager under ny asfalt-beläggning, ovan grundvattenytan. Samråd med miljöförvaltningen. Anmälan krävs.

< 70 ppm 16-PAH, fri användning inom trafikprojekt, alltså även i slitlager och inget krav på redovisning av utläggningsplats. Restriktioner kan förekomma i känsliga områden. Kontakta miljöförvaltningen för samråd.

Inför återanvändning av tjärasfalt bör man ta ställning till om åtgärden är en långsiktigt hållbar lösning på den aktuella platsen utifrån känslighet, skyddsvärde, exponering och bakgrundshalter. Man bör även fråga sig om tjärasfalten kan medföra problem vid framtida mark-arbeten och hur återanvändningen ska dokumenteras för framtiden. Kostnad för omhändertagande bör tas fram som jämförelse. Tjärasfalt får inte återanvändas för markutfyllnad.

Anmälan vid återanvändning

En skriftlig anmälan om återanvändning ska göras till miljöförvaltningen i god tid (sex veckor) innan arbetet påbörjas. I anmälan ska det framgå mängd, halter (bifoga analysresultat), var återanvändningen planeras ske, fastighetsbeteckning, situationsplan och tvärsnitt som visar var i vägprofilen tjärasfalten återanvänds, skyddsåtgärder, etc. Anmälan ska undertecknas av sökanden/ansvarig. Dessa riktlinjer revideras om det kommer centrala riktlinjer.